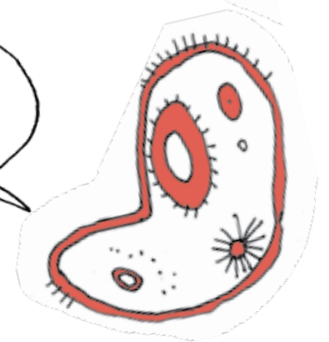

IVARTALAN SZAPORODÁS

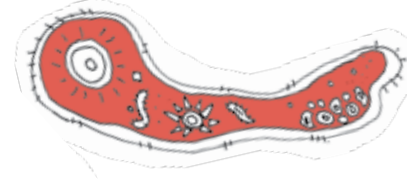
AMIHEZ NEM KELL MÁS,
CSAK **ÉN**, ÉS A GYEREKEM
PONT OLYAN LESZ, MINT **ÉN**

AZ EGYSEJTŰEK

Rögtön itt vannak az egysejtűek, akik nem látnak tovább az orruknál – ami nincs is nekik, úgymint ez nem egy nagy távolság –, és ahogy ez már általában lenni szokott, a szűklátókörűséget önbizalommal pótolják.

TÖK JÓ FEJ VAGYOK, TÖK JÓL CSINÁLOK
MINDENT AZ ÉLETBEN, TÖKRE KELLENE MÉG
BELŐLEM EGY CSOMÓ!

Úgyhogy fogják magukat, lazán **KETTÉOSZTÓD-NAK**, és egy anyából – vagy apából – rögtön lesz két gyerkőc, aztán négy unoka, aztán nyolc dédunoka, meg tizenhat ük... – és ezt képzeld a végtelenségig, és szorozd be sok-sok ezerrel. Világos, hogy ilyen esetekben – például egy papucsállatkánál – senki nem kutakodik az után, hogy az osztódó főszereplő feleség vagy papucsférj.

Nem számít a nem, vagyis az ivar. Így lett ennek a módszernek a neve **ivartalan szaporodás**.

Persze kicsit unalmas lesz a **CSALÁDI FOTÓ-ALBUM**, de úgyszincs mindenki oda a fényképnézegetésért, úgyhogy divatba jött a módszer.

ANNYIRA MENŐ VAGYOK! EGYMAGAM IS
MINDENT TUDOK! RÖHÖGVE MEGCSINÁLOM
AZ EGÉSZ CSALÁDOM!

Aztán – ahogy ez a divatokkal lenni szokott – a dolog elkezdett terjedni **TÖBBSEJTŰ** körökben is. De azért nem egy az egyben koppintották papucsállatkáikat.

A KÉK FOLTOS LÁNYCSAPAT

Egy kék foltos szalamandralány – bármilyen elszántan is vágyik utódokra – soha, de soha nem áll neki kettéosztódni. Inkább egy különleges sejt – a *petesejt* – termelésébe fog, hogy aztán arra bízza a szaporodást, meg az egész faj jövőjét. Kék foltos szalamandrafiúk nincsenek is. Ők **IGAZI LÁNYBANDA**.

De egy kicsit elszámították magukat, mert a mindent tudó petesejtjeik mégsem tudnak mindent – be kell indítani őket. Ehhez pedig kellenek a fiúk, vagy legalábbis a **hímivarsejtjeik**. Úgyhogy a leendő anyukának nem marad más választása, mint más szalamandrafajba tartozó fiúkat randira csalni. De mivel a vőlegények csak a petesejtek bekapcsológombját nyomják meg, és a szalamandrababa nem örököl egy árva tulajdonságot sem tőlük, ez amolyan lenyúlós szaporodás. A tudósok el is nevezték **kleptogenezisnek**.

Ez az a helyzet, amikor a fiúk azt hiszik, hogy apák lettek, a lányok meg tudják, hogy nem is.

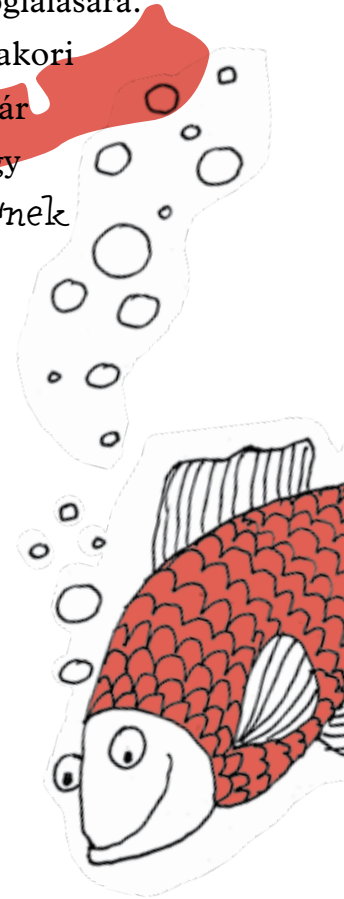
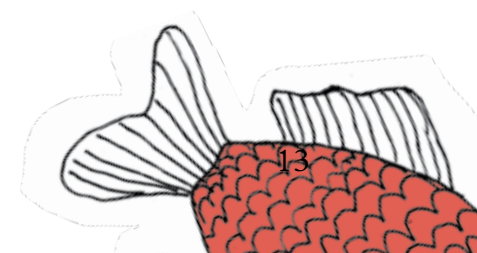

DE MIRE JÓ A KLEPTOGENEZIS?

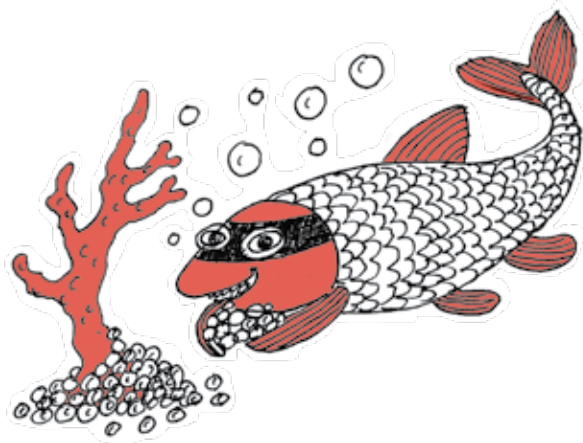
Akár hiszed, akár nem, új élőhelyek foglalására. Az **EZÜSTKÁRÁSZ** például annyira gyakori hal, hogy talán te is összefutottál már néhányval a Balatonban. És azt, hogy ott van mindenhol, a **kleptogenezisnek** köszönheti.

AZ EZÜSTKÁRÁSZ

Amikor egy **kalandor** hallány a fejébe veszi, hogy új területeket hódít meg, nem visz magával párt, hanem szingli üzemmódra kapcsol. Mert hasonlóan a kék foltos szalamandrához, a kárász is tudja az ivartalan trükköt, és az ő petesejtjénél is elég egy más fajba tartozó halfiú spermája ahhoz, hogy beinduljon az utód kifejlődése. Tudod, a **„BEKAPCSGOMB”** miatt.

A halaknál az idegen hímivarsejteket nem túl bonyolult megszerezni. A kis kukkoló csak kilesi, mondjuk, egy szerelmes pontypár vagy két egymásba habarodott **BODORKA** násztáncát, és egy óvatlan pillanatban ő is odacsempészi az ikráit a meglesett szerelmesek vizes *bababölcsőjébe*.

Az ikrák fejlődésnek indulnak, anélkül hogy megtermékenyülnének, és – hacsak nem eszi meg őket egy éhes száj – csinos **ezüstkárászlányokká** nőnek ki magukat, akik kívül-belül szakasztott olyanok, mint az anyukájuk. Mert az összes tulajdonságukat egyedül tőle örökölték. Csakhogy az

ezüstkárászlányok, ha úgy adódik, nemet váltanak. De mikor adódik úgy? Amikor zavaróan sok a nőstény, és zavaróan nincs egy szál fiú sem, olyankor az egyikük a fejébe veszi, hogy

És tényleg! Kárászfíú lesz, és egy valódi randi során, egy valódi lánnyal valódi apává válik. Az általa megtermékenyített ikrákból fejlődő utódok pedig már a papa és a mama tulajdonságainak a keverékét viszik tovább.

**TÖK JÓ EZ AZ IVARTALAN SZAPORODÁS!
VAGY MÉGSE?**

Az ivartalan szaporodás – amikor az utódállatok szakasztott olyanok, mint az egy szem szülőjük, mert ugyanaz a **genetikai állományuk** – elég **RIZIKÓS** dolog.

➔ **Egyrésről:** könnyű belátni, hogy amikor mindenki ennyire egyforma, ha egy ellen akad fegyver, mind ellen akad. Vagyis sokkal könnyebben tarolja le egy-egy betegség vagy kórokozó egyszerre az egész bagázt. Szóval ez a módszer hosszú távon inkább veszélyes, mint izgalmas.

➔ **Másrésről:** a szaporodás leginkább a tulajdonságaink – tudományosan az örökítőanyagunk – átadása az utódainknak. És ha ezek a tulajdonságok mindig csak egy szülőből kerülnek át, hát az nem valami változatos. Így pedig nehéz alkalmazkodni a változó környezethez. Mintha akárhányszor ülnél a tévé elé, nagyjából ugyanazt a műsort kapnád. *Hófehérke, Hófehérke, Hófehérke...* Ezt is meg lehet unni egyszer.

Naná, hogy beülnél néha a moziba, hogy más is láss a világból. A sok Hófehérke után végre jöhetnek a **KUFLIK!** Vagy legalább **PÓKEMBER**... Valahogy így van ezzel az evolúció is, úgyhogy gyorsan megrendezte a saját, lélegzetelállító sorozatának új epizódját. A címe...

IVAROS ÉS IVARTALAN SZAPORODÁS EGYÜTT

avagy sikeres családmmodellhez alkalmi szülőtársat keresek

Az ivaros szaporodáshoz ketten is kellenek, mert pont az a lényege, hogy *mind a két szülő* **ÖSSZES** tulajdonsága összekutyulódik, és ebből a keverékből szinte bármi átkerülhet az utódokba. Hogy melyik őstől mit kapnak, az nagyjából a **vak véletlen** műve.